

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 97

Sobota, 7. decembra 1935

Leto X

Zli vplivi „pohorskega“ duha

Ob padcu Jevtičevega režima je javnost šele izvedela, kakšnega kalibra je bila njegova politika. Geslo tega režima je bilo proč, daleč proč od svoboščin naroda.

Vprašanje nastane, koliko so bili tudi kandidati in koliko so izvoljeni poslanci tega duha. Ali so poznali načrte Jevtičevega režima ali ne, ali je vendarle med njimi večina poslancev, ki žele, da se politične razmere v državi normalizirajo in vrne narodu svoboda in demokracija, kar je njegova prirojena pravica?

Zbornica, ki je bila izvoljena v nezdravem duhu, se je (razen opozicije, ki ni prišla v narodno skupščino) prilagodila novemu režimu ter tvori danes vladno večino, kakor so pokazale volitve v odseke. Tu je mogoče dvoje, prvič, da se poslanci niso strinjali s politiko Jevtičevega režima in so zaradi tega presedlali, drugič pa je tudi mogoče, da hočejo s tem preprečiti, da bi se novi politični zakoni delali brez njih in proti njihovi volji. To vprašanje še ni jasno. Morda hočejo pospeševati normalizacijo javnega življenja v državi.

Kmalu po padcu Jevtičevega režima namreč so nekdanji samostojni demokrati in bivši pristaši JNS sklicali tako zvano »pohorsko« konferenco, na kateri niso vedeli povedati drugega, kakor poudarjati nacionalni univerzalizem po metodi nemškega voditelja Hitlerja. Na konferenci niso govorili o demokraciji, ne o svobodi, ne o smotreni socialni politiki, ampak le o neki univerzalni diktaturi, ki naj bi jo psihološko podprle fraze, ki v naših razmerah, ko nihče ne taji državnega edinstva, nimajo nobene podlage. Ta demagogija nima drugega namena, kakor varati narod, da pozabi na svoje pravice in človeško dostojanstvo.

Že prej je »pohorski« duh oblatil v Beogradu delavsko gibanje. V Beogradu so opravičeno trdili, da Slovenci samo drug drugega tožarimo in blatimo. Socialisti tega nismo delali, delali so to morali oni, ki so bili v raznih režimih ali so imeli sicer dostop.

Socialisti si morajo vse to zapomniti, biti oprezní proti nevarnostim od »pohorskih« in podobnih strani.

Pohorski duh ni namreč samo v pohorski resoluciji. Pohorski duh je tudi drugod in ima široko protekcijo.

Zato bo socialistična borba proti temu duhu težka; vendar pa upamo, da ga v svobodi in demokraciji premagamo, ker spada v — stari vek.

Sporazum med vlado in meščansko opozicijo?

Kaj je še rekel minister Jankovič v Zagrebu

Zadnjič smo omenili, da je minister za šume in rude rekel, da edinstvo države ni več stvar razpravljanja.

Nadalje je rekel, da je vlada odločena, izvesti svoj program ter uvesti najpopolnejšo demokracijo. Ljudstvo naj v svobodnih volitvah odloči, s kom hoče. Radikalna zajednica se hoče sporazumeti z združeno opozicijo glede državljskih svoboščin, čeprav je v vrstah opozicijskih voditeljev še nekaj razlik v mnenju.

Francija pred važno odločitvijo

V boju za demokracijo proti fašizmu

Dve vprašanji vznemirjata danes francosko notranjo politiko. Sanacija državnih financ z gospodarskimi ukrepi in rovarjenje fašistov pod vodstvom obrsta de la Roque z oboroženimi ligami.

Francoska vlada ne sme izvesti sanacije državnih financ z odredbami, zato je sklicala jesensko zasedanje zbornice.

Ob otvoritvi zbornice 28. m. m. je stavila vlada predlog, da se razpravlja o interpelacijah poslancev Poutout in Bataille, ker se tičeta finančne politike vlade, vse druge interpelacije pa se odgode za nedoločen čas.

Vlada je na ta način hotela izvajati zaupnico na prav postranskem vprašanju ter je res za program vlade glasovalo 345 poslancev, proti pa 225. To je taktičen uspeh vlade.

Nato se je vršila razprava o obeh interpelacijah.

Dne 3. decembra je prišlo v razpravo delovanje oboroženih fašističnih lig. Socialisti in tudi druge demokratske stranke so že ponovno zahtevali razpust teh civilnih oboroženih formacij, toda vlada se izogiblje rešiti vprašanja. En poslanec je celo izrekel sum, da režim neguje te formacije, če ne direktno, pa vsaj s svojo toleranco napram njim in napram desničarski reakciji.

Zanimivo je, da je v končnem glasovanju o zgoraj navedenih finančnih interpelacijah glasovalo za vlado 324 poslancev, proti pa že 247,

pri čemer je glasovalo proti 96 socialistov, 10 komunistov, 18 republikanskih socialistov, 22 neosocialistov, 73 radikalov, 1 radikalni levničar, 10 komunističnih desidentov, 8 neodvisnih radikalov in 1 član republikanskega centra (skupina Tardieu): 22 poslancev ni glasovalo.

Debata o fašističnih ligah, glede katerih je bilo vloženi že deset interpelacij, se je pričela že pred dnevi. Vlada bo v tem primeru precej odvisna od najmočnejše stranke radikalov. Zgoraj smo videli, da pri prvem glasovanju o dnevnem redu ni glasovalo za vlado 57 radikalnih poslancev, pri drugem, o gospodarskih interpelacijah, pa že 73. Če bi glede fašističnih lig glasovali vsi radikali proti vladi, bi sicer vlada imela še vedno večino 10 do 15 glasov. Toda logično bi moralo izstopiti iz vlade šest radikalnih ministrov, če njih stranka z glasovanjem izreče vladi nezaupnico.

Eminentno vprašanje notranje Francije je danes, kako bo Lavalova vlada presojala vprašanje fašizma. Dosedaj se ni upala ali ni hotela odločno nastopiti proti fašističnim izgredom. Ali bo pa ustregla zahtevi parlamenta ali ne? Kdo ve?

V varstvo demokracije je Francija dolžna zatreči fašizem v kali. Če tega ne stori v sedanjem odločnem trenutku, ko javnost mrzi pojavljajočo se reakcijo, tedaj bo storila usodno zgodovinsko napako v škodo demokracije.

Zopet socialnodemokratski volilni uspeh v Švici

V kantonu Basel okolica so se vršile volitve zastopnika v stanovski svet drugič dne 24. m. m., ker pri prvi volitvi ni bila nobena izvolitev veljavna. Socialnodemokratski kandidat Valter Schaub je bil pri teh volitvah izvoljen za stanovskega svetnika z 10.513 glasovi, dočim je meščanski kandidat dobil le 8097

glasov. To je nekakšen senat. V to zastopstvo je bil sedaj prvič izvoljen socialni demokrat. Ta uspeh je vsekakor posledica socialnodemokratskega finančnega načrta, ki ga je stranka razglasila. Socialna demokracija je sedaj zastopana v stanovskem svetu (senatu) s tremi člani (doslej le z enim).

Rumunija in Rusija

Zakaj prijateljstvo med obema državama.

Bivši ministrski predsednik Jorga soglašja s sedanjo rumunsko zunanjo politiko in s prijateljstvom z Rusijo. Profesor Jorga pravi, da se današnja Rusija znatno razlikuje od prejšnje. Prej je bila država izrečno napadalna. Napadalnost pa ni izhajala od kmetov, to je pravega ruskega ljudstva. Ruski narod spada med one narode, ki najbolj ljubijo mir. Napadal-

nost je izhajala od vodilnih razredov (plemstvo, veleposest in vojaštvo), ki so imeli v predvojni dobi važno vlogo. Danes ni dvoma, da so najvplivnejši faktor tiste miroljubne plasti prebivalstva. Zato moramo Titulescu (zunanjemu ministru) le čestitati, da je ustvaril prijateljske odnose med Rumunija in Rusijo.

Gömbös proti tajnim volitvah

»Nova smer« na Ogrskem.

Preden je šel predsednik ogrske vlade na Dunaj, je imel v Váczu shod. O tem shodu poroča soc. dem. »Nep-szava« med drugim:

»Pred potovanjem na Dunaj je ministrski predsednik Gömbös predaval v Váczu. To predavanje se razlikuje le toliko od dosedanjih njegovih govorov, da je sedaj odkrito priznal,

da s tajnimi volitvami še ne bo nič. Končno ogrski narod lahko uvidi jasno, jasneje kakor doslej, in tudi dobro ve, da se Gömbösova vlada enako igra z narodom, kakor prejšnje vlade, zaporedoma skoraj pol stoletja. To bi bila tedaj nova smer! Toda je stara kakor reakcija.«

Sreten Jakšić:

Na razpotju

(Konec.)

Res bo jugoslovanska demokracija za dogledno dobo še reakcionarna ali vsaj konzervativna. Njeni temeljni elementi so široke plasti z ostalih kmečkih in meščanskih malih posestnikov, ki se jim postavljajo na čelo buržoazni intelektualci, ki bi hoteli imeti kapitalistično Jugoslavijo. Ti so daleč od tega, da bi delovali za gospodarske in socialne ureditve, ki bi bile v korist širokih kmečkih in malomeščanskih ter revnih ljudskih mas.

Res je tudi to, da bo jugoslovanska demokracija še za dogledno dobo počivala na plemenskih in verskih strankah ter na mnogih pojavih, ki imajo več skupnega s srednjim vekom kakor z moderno dobo. Res pa je tudi to, da danes ne more biti drugače. V demokraciji imajo napredna gibanja in stranke nalogo, da se borijo proti onim gibanjem in strankam, ki narodni razvoj potiskajo nazaj, ali ga ovirajo v napredku. Pravkar minula leta so pokazala, da se ne more dekretirati, ali vsiliti, niti unitaristično jugoslovansko, niti centralistično ureditev države. Nasprotno so ti poizkusi dovedli do oslabitve jugoslovanske in do poraza centralizma. Čeprav bi se morda komu na prvi pogled zdelo, da je pri nas demokracija nepotrebna, ali škodljiva zato, ker narodni elementi, na koje se opira, niso vedno na višini svojih ljudskih in državnih nalog, je vendar jasno, da je za te naloge mnogo sposobnejši narod, ki se svobodno vlada, kakor pa brezpraven in nezadovoljen narod.

Tako se je razvilo v Jugoslaviji težko vprašanje notranje ureditve države, ki je po volitvah 5. maja dobilo ime »hrvatsko pitanje«. Ako se to vprašanje smatra za ustavnopravno vprašanje, a za takšno ga morajo smatrati vsi, ki so na stališču državne enotnosti, potem se tudi to vprašanje da rešiti samo po demokratski poti na temelju svobodnega sporazuma obeh med seboj sprtih strani. Samo v demokraciji se da pokazati in dokazati, ali in v kolikor so v naši državi enakopravni vsi državljani, vsa plemena ter vse vere in oblasti. Če ni demokracije in svobodnega političnega življenja, se rodi nezadovoljnost tudi tam, kjer zanj ni pravega povoda in pojavljajo se spori, ki jih sicer sploh ne bi bilo. A pomanjkanje svobode govora in tiska vodi k zaostritvi notranjih neprilik. Vse to smo doživeli in preživeli.

K temu, kar smo pravkar rekli in radi česar odločno želimo, da krene razvoj političnega življenja v smeri demokracije v narodni skupščini in izven nje, — k čemur tudi sami po svojih močeh doprinašamo svoj del — pridejo še posebni interesi delavskega razreda in vseh revnih plasti naroda. Vsak politični in ekonomski pritisk najprej zadene najslabše in najneodpornije, ki ga tudi najtežje občutijo. Brez možnosti za boj, delavski razred v takšnem stanju hitro izgublja vse ekonomske, socialne in politične pridobitve in njegovo stanje se približuje onemu srednjeveških tlačanov in staroveških sužnjev. Socialni nivo delavstva brez svobodne organizacije strašno pada, delavstvo sploh preneha biti družabni faktor.

Zato je demokracija potrebna v prvi vrsti delavskemu razredu. Demokracija — družabna enakopravnost.

Nace Mihevc

Ob zaključku lista smo prejeli žalostno vest, da je v četrtek, dne 5. decembra umrl sodrug Nace Mihevc.

Rojen je bil dne 30. junija 1870. na Vrhniki pri Ljubljani. Bil je ključavničar in nastavljen kot monter v mestni plinarni v Ljubljani.

Sodrug Mihevc se je že zgodaj udeleževal v socialističnem in strokovnem gibanju, kjer je upravljal prav vidna mesta. Znan je bil kot poljuden govornik in dopisnik delavskih listov, zlasti po svojih posrečenih povestih. Njegovo življenje je bilo jako burno ter je moral pretrpeti marsikatero preganjanje. Sožalje njegovi rodbini, sodruga Naceta pa bomo ohranili v blažem spominu vsi njegovi sodelavci, znanci in prijatelji.

Pogreb bo v soboto, dne 7. decembra popoldan na pokopališče k Sv. Križu.

nost — to je en del hončnega cilja delavskega razreda. Teoretični in praktični razvoj, predvsem pa življenjske potrebe zahtevajo od delavstva, da se bori za demokracijo. Veliki ideologji in vodje delavstva na celem svetu so že davno proklamirali to resnico, ki je izražena tudi v veliki večini imen delavskih strank (socialna demokracija), a po vojni se je pokazalo, da se delavstvo mora bojevati za demokracijo ne samo ko je v opoziciji, temveč tudi tedaj, ko je na vladi.

Ti razlogi vodijo jugoslovanske socialiste, da vse svoje moči posvetijo boju za svobodo in za demokratično notranjo ureditev države. Jugoslovanski socialisti zahtevajo tudi takšno rešitev ustavnega in t. zv. hrvatskega vprašanja, da bi se na njem mogla sporazumeti večina svobodno izvoljenih narodnih poslancev Srbov in Hrvatov. Takšna rešitev ustavnega vprašanja je najboljša.

Niti delavstvo, niti ogromna večina našega naroda ne želi nikdar in za nikakršno drugo načelo žrtvovati svoje svobode in državljanske en-

Samo dve listi za občinske volitve na Ježici

Kr. okrajno sodišče v Ljubljani je 5. decembra potrdilo listo s. D o v č a Ignaca, kmeta iz Male vasi kot nosilca liste, in s. E r j a v c a Alojzija, mizarja iz Črnuč kot podžupanskega kandidata. Ker je bila poleg te liste delovnega ljudstva vložena samo lista jugoslovanske radikalne stranke, bodo imeli volivci občine Ježica la-

hko izbiro: med radikalno listo, ki se je »Domoljub« ne upa imenovati po pravem imenu, in med listo združenega delovnega ljudstva, ki tvori pretežno večino v naši občini. 15. decembra bo vsakdo, ki je za pošteno gospodarstvo v občini v korist delovnega ljudstva, volil listo Dovča Ignaca.

Lažnikom in klevetnikom

Dne 21. novembra t. l. se je vršil v Paračinu neki »rudarski kongres«, o katerem je poročalo tudi meščansko časopisje. Na »kongresu« sprejeta resolucija protestira proti temu, da zavzema položaj tajnika centrale Delavskih zbornic »kapitalist in delničar raznih podjetij, g. dr. Živko Topalovič«.

Da ne bo neljube zamenjave, ugotavljamo, da »rudarska organizacija«, ki je imela kongres v Paračinu, ne pripada URSSJ, ampak jo vodita bivši minister Korač in njegov pomočnik Bratkovič.

Bratkovič je na tem kongresu pogrel stare laži in klevete o s. Topaloviču, ki so jih nasprotniki širili že v volilni agitaciji za petomajske volitve. Kakor nam poročajo naši zapupniki, kolportirajo sedaj te laži kot »čisto resnico« tudi gotovi lažirevolucionarji, znani pod imenom steničarji.

Na tem mestu javno pozivamo vse klevetnike, da povedo o s. Topaloviču:

1. pri katerih podjetjih je udeležen kot delničar in s koliko kapitala;
 2. katera podjetja so njegova last.
- To naj ugotove v svojem lastnem interesu, ker bodo lahko takoj pre-

vzeli vse delnice kapitalističnih podjetij in vsa podjetja, ki so last s. Topaloviča, ki jih jim s tem stavljamo na razpolago. Informacije naj si poiščejo tam, odkoder so prejeli v kolportajo laži in klevete.

Ugotavljamo, da je enak poziv s podpisom s. Topaloviča izšel že v medvolilni borbi. Tedaj so klevetniki tudi trdili, da je s. Topalovič član upravnega sveta Narodne banke z Din 28.000 mesečne nagrade in da ima lasten avtomobil. Čeprav je s. Topalovič javno nudil to svojo nagrado prvemu klevetniku, ki bi jo hotel priti iskat, z zagotovilom, da jo bo lahko dvigal do Topalovičeve smrti, ni bilo nikogar po njo. Ta nagrada je še danes na razpolago... Na razpolago je tudi Topalovičev avtomobil, ki ga zlasti priporočamo klevetnikom, da gredo ponj, kajti potem bodo z avtomobilsko naglico lahko trosili vse nadaljnje laži in klevete. Z avtomobilom bodo tudi lažje objadrali vse rudnike in podjetja, katerih delničar ali lastnik je s. Topalovič, da jih bodo, čim jih odkrijejo, prevzeli v svojo last.

Torej, na posel, »revolucionarji«, saj se vam za vas trud obeta bogato plačilo!

Strašna nesreča pri gradnji železniškega mosta

Sedem delavcev zalila voda v deset metrov globokem kesonu.

Dne 4. decembra se je pri gradnji železniškega mostu čez Mrežnico pri vasi Keič, 30 kilometrov od Karlovca proti Ogulinu, pripetila strašna nesreča.

V Mrežnični strugi so delavci kopali 12 metrov globoko jamo za mostni opornik. V to svrhu je bil sredi reke postavljen železen keson, širok 6 in dolg osem metrov. V kritičnem trenutku je delalo v kesonu 5 kopačev in 2 mojstra. Nenadoma se je vsa konstrukcija zamajala, ogrodje se je podrla in voda je vdrla v keson. Delavci je deloma pobilo padajoče tramovje, deloma pa so utonili. Sredi reke je našlo smrt sedem ubogih ljudi pri

delu za vsakdanji kosček kruha.

Poročila pravijo, da je delo v kesonu eno uro poprej nadzorovala posebna komisija.

Ta strašna nesreča, ki je zahtevala kar sedem žrtev, je tako svojevrstna, da mora vse delavstvo in vsa javnost zahtevati najstrožje strokovnjaško preiskavo, da se ugotovi, ali ni nesreče zakrivila kazniva malomarnost. Takih svojevrstnih nesreč pri gradbi mostov, kot so se dogodile n. pr. v Medvodah in sedaj v Mrežnici, mora biti že enkrat konec.

Delavci, vi pa varujte tudi sami s pomočjo svojih organizacij svoje življenje in eksistenco svojih rodbin.

kopravnosti, ne želi žrtvovati demokracije.

Ker je moderna demokracija zasnovana na političnih strankah, bo tudi jugoslovanski delavski razred v

najbližji bodočnosti obnovil svoje politično gibanje in nadaljeval boj za svoje politične, ekonomske in socialne ideale s pomočjo svoje politične stranke.

Iz notranje politike

Beograd, 4. decembra

Ban dr. Marko Natlačen je obiskal v Beogradu nekaj ministrov in na obisku je bil tudi pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviću.

Pri tej priliki so morda izgledali tudi še trenja, ki se dnevno pojavljajo celo v Sloveniji v skupnem življenju bivših klerikalcev in maloštevilnih, pa precej ambicioznih radikalov. Je pa tudi razumljivo, da slovenski radikali niso popolnoma zadovoljni. Zdi se, da jih njihov slovenski sopogodbenuk ne ocenja po njih vplivu v Beogradu, marveč kar enostavno po številu glav. Tukaj so celo govorili, da bi si radikali v Sloveniji zavarovali svoj hrbet z dnevnikom, ki bi si ga kupili.

Med tednom pa je bilo zopet seveda nekaj govorov govorenih, ki jih komentatorji vsak po svoji fazoni komentirajo.

Govoril je minister Janković, na prijateljsko prirejeni večerji pa je od mrtvih vstal tudi dolgoletni minister Boža Maksimović, star radikal.

Boža Maksimović si želi edinstveno državo, ker bi rad imel en zakon v vsej državi.

Drama v Afriki

Abesinci so pričeli ofenzivo. — Italijani niso imeli znatnih uspehov. — Ultimativni predlogi Anglije.

Razvoj afriške drame je prispel do točke, v kateri mora pasti odločitev v najkrajšem času. Poročila prihajajo, ki trde, da so Abesinci pričeli ofenzivo na severni in južni fronti. Nam se zdi, da so resno pričeli ofenzivo na severni fronti proti Makalle in ob reki Takare, dočim ima južna ofenziva namen demonstracije, da Italijani ne morejo pritegniti v Eritrejo somalijskih čet. Tudi v Somaliji napovedana italijanska ofenziva zaradi terenskih in vremenskih razmer ni opasna. Zato je dovolj, če so Abesinci pognali prve postojanke nazaj ter zaplenili zopet 24 tankov, ki so jih nato uničili, ker so običali v blatu in močvirju.

Vse kaže, da bo konec vojne dramatičen.

Vojna je sploh dvomljiva zadeva. Najbolj dvomljiva je pa kolonialna vojna, kjer obstojajo nadnaravne ovire. V Abesiniji je taka ovira klima, ozemlje in poleg tega še bojevit narod, ki se je v nekaj mesecih do zob oborožil, ne glede na težkoče transportov najprej po morju in potem nekaj sto kilometrov po kopnem. Vse te ogromne težkoče daleč odtehtajo današnjo vojaško tehniko.

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski Politiki« novega naročnika? Opozori na to dolžnost tudi svojega prijatelja! -- -- --

B. Traven, Bombaž

I. Knjiga

Prevalja Talna 35

Igra je postajala zmeraj bolj divja in, kdor bi nas gledal, bi si nikoli ne mislil, da je samo igra. Morda sva metala četrto ure, morda pol ure. Tega ne vem. Tudi nisem vedel, ali sem Gonzala sploh že resno zadel ali ne. Toda polagoma sem postajal truden. Kopje se mi je zdelo tako težko, kakor bi tehtalo dvajset kil, metal sem zmeraj počasneje. Pri pobiranju kopja sem se le težko pripogibal in enkrat bi se pri pripogibanju kmalu celo zgrudil. Vendar pa sem čutil, da se ne smem zgruditi, sicer bi ne mogel več vstati.

Gonzala nisem več videl. Sploh nisem ničesar več videl. Metal sem kopje zmeraj v smer, kamor sem ga dotlej metal in kjer bi moral stati Gonzalo. Postalo mi je vseeno, ali sem ga zadel ali ne. Samo tega nisem maral, da bi moral prvi prenehati. In ker se je kopje zmeraj vračalo, sem ga pač tudi zmeraj metal nazaj.

Ko pa je ogenj nanadoma svetlo zagorel, sem videl, kako se je Gonzalo obrnil, da bi poiskal kopje, ki je očitno zletelo daleč mimo njega. Stopil je nekaj korakov nazaj, našel kopje, ga pobral, ko pa se je obrnil proti meni, da bi ga vrgel, se je nenadoma zgrudil, prav kakor bi ga kdo z vso silo treščil ob tla.

Kopja, ki sem ga držal v rokah, nisem vrgel, ker sem bil vesel, da sem se oprl nanj, sicer bi se tudi jaz zgrudil.

Če bi Gonzalo sedaj vstal in bi vrgel, bi jaz ne mogel več dvigniti lakti, da bi mu odvrnil.

Toda Gonzalo je obležal. Sam je pohitel k njemu in nato zaklical: »Sedaj sem pet pez izgubil. Antonio, dobili ste. Gonzalo ne bo več nadaljeval.«

Zvlekel sem se k zaboji pri ognju, a nisem imel več moči, da bi sedel nanj. Zgrudil sem se ob zaboji na tla. Sam je privedel Gonzala k ognju in mu ponudil vodo, ki jo je hlastno popil.

Sedaj sem videl, da so mu bila gola prsa krvava.

Toda za nobeno stvar se nisem več zanimal. Glava mi je zaspano padla na prsi, in ko sem odprl oči, sem opazil, da je bila tudi moja srajca prav tako krvava kakor Gonzalova. Toda za to se nisem prav nič zmenil. Bilo mi je vseeno.

Sam je prinesel štirideset pez in mi jih vtaknil v hlačni žep. Zdelo se mi je, kakor bi se vse to dogajalo nekje zelo, zelo daleč. Kakor skozi zastor sem videl, da je Sam tudi Gonzalu vtaknil v žep pet pez.

Tako smo čepeli pol ure ali vso uro. Ogenj je pojemal.

Tedaj je rekel Sam: »Sedaj grem pa spat.«

Ponovil sem te besede, kakor bi bile moje: »Da, sedaj grem pa spat.«

Videl sem, kako se je Gonzalo dvignil, potem pa je prav tako omahovaje splezal po lestvi v hišo kakor jaz.

Tam sem se vrgel na tla, in preden sem zaspa, sem slišal, kako je Gonzalo rekel: »Če odidete jutri zarana in jaz še ne bom pokonci, me ni treba buditi. Hočem se dodobra prespati, strašno sem utrujen. Z vama se itak ne odpeljem, ker nimam denarja za vožnjo.«

Še pred sončnim vzhodom me je Sam zbudil. Bil je že čas. Ob osmih zvečer sva morala biti na postaji, sicer bi izgubila dva dni. Bilo je še docela tema. V koči nisem prav ničesar razložil. Tudi Sama nisem opazil, moral je še trdno spati v kotu.

Pospravila sva zavoje, in ko se je začelo svitati, sva odšla.

Zunaj sva srečala Indijanca, ki je nameraval kupiti kokoši.

Nu, vidite, Gale, to je resnica, gola resnica! »Tisto jutro bi Gonzala sploh ne mogla zbuditi,« sem rekel.

»Zakaj ne?« je vprašal Antonio, že na pol sluteč resnico.

»Ker je bil že mrtev!«

»Toda to je resnica, Gale. Takoj sedaj lahko stopiva k Samu, on tudi vse ve.«

Doma in po svetu

Izmišljotine. Meščanski listi objavljajo vest, da je treba računati z novim poizkusom ustanovitve socialno demokratične stranke, »ki pa je ne bo več vodil znani beograjski socialistični prvak dr. Z. Topalović, marveč Sreten Jakšić, ravnatelj OUZD v Sarajevu, ki je nekdanji tudi spadal med voditelje bivše socialistične stranke«. Vsebinska te v meščanskih listih priobčene novice je gola izmišljotina brez vsake podlage.

Zveza delavskih žen in deklet razpuščena. Po nalogu banske uprave je policija razpustila Zvezo delavskih žen in deklet z vsemi njenimi podružnicami. V delavskih ženskih združenjih imenovanje novih članov ravnateljstva OUZD. Pod tozadevno vestjo je tiskarski škrat izpustil ime s. Galofa Albina, kovinarja v tovarni »Saturnus« v Mostah pri Ljubljani. S tem popravljamo tiskarsko napako, ki se je napravila brez krivde uredništva.

Mesto Karlovec odklanja znižanje plač svojim nameščencem. Poleg nekaterih drugih mest (tudi Zagreb) je tudi karlovska mestna uprava sklenila, da ne zniža plač nameščencem. Občina je namreč javna samoupravna korporacija, ki ima pravico, da odloča o tem sama.

Za predsednika Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani je bil imenovan dosedanji komisar dr. Milavec.

Ogrska zalaga Italijo s premožom, živino in surovinami. Do tri sto ton blaga pošlje vsak dan. Pokvarljivo blago pošlje preko Čakovca, nepokvarljivo, predvsem surovine pa po avstrijskih železnicah v Trst in druge kraje.

Predsednik čehoslovaške republike dr. T. G. Masaryk odstopi. Zaradi obolelosti bo predsednik čehoslovaške republike v kratkem odstopil. Njegov naslednik utegne biti dr. Beneš. Dr. Masaryk bo stanoval tudi potem v gradu Lana do smrti. Z njim se umakne iz političnega življenja filozof in apostol demokracije in miru. Ves čehoslovaški narod (Masaryk je po rodu Slovak) je vzgojen v njegovem duhu, tako velik vpliv je imelo vzgojno delo dr. Drtine, Masaryka in tovarišev, ki so izobraževali narod in ga vzgajali v etiki, strpnosti in sodelovanju.

Pred izpremimo v češkoslovaški vladi. V teku političnih razpravljanj sta izjavili slovaška ljudska (Hlinka) in nemška krščansko-socialna stranka, da sta pripravljene sodelovati v vladni koaliciji. S tem bo vladna večina ustregla želji cerkvenim avtoritetam. Izpremimo bo nedvomno že izpočetka vsaj nekoliko vplivala na politiko vlade, ki bo pristala novima strankama na nekatere osebne koncesije.

Dolžnost dela z desetim letom. V Nemčiji uvedejo dolžnost dela za moške in ženske otroke z desetim letom. Moderen človek tega pač ne more umeti. Taka modrost je to.

Caballero oprošten
Dne 30. novembra je bila končno izrečena sodba v procesu proti predsedniku socialnodemokratične stranke in vodilnemu predsedniku zveze svobodnih strokovnih organizacij Španije Largo Caballero. Largo Caballero je bil obtožen kot vrhovni voditelj oktobrske revolucije in oprošten, ker ni bilo dokazov za njegovo krivdo. Zanimivo je, kako je mogel državni pravdnik predlagati zanj 30 let ječe.

Občni zbor
Cankarjeve družbe
se bo vršil v četrtek, dne 19. decembra 1935 ob 1/8 zvečer v prostorih Strok. komisije.

DNEVNI RED:
1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in gospodarja.
3. Poročilo finančne kontrole.
4. Volitve.
5. Knjige za prihodnje leto.
6. Razno.

V smislu pravil imajo pristop k občnemu zboru vsi ustanovniki in redni člani.

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Še o pobiranjih

O pobiranjih denarjih nismo še dobili pravega in točnega poročila. Morda so spravili magistratni uslužbenci Din 20.000 skupaj, morda več, koliko pa so resnično našli, tega še niso povedali. — Imamo občutek: ta akcija ni uspela niti v pričakovanem, pesimistično ocenjenem obsegu, trud in dobra volja magistratnih uslužbencev nista bila poplačana.

Seveda pa si o tem ne bomo belili nadlge glave. Nas neuspeh ni presenetil. Ker vemo, da bi tudi dober, požrtvovalnemu trudu magistratnih uslužbencev odgovarjajoči uspeh še davno ne zadoščal za zahteve, ki jim mora za vsako ceno brezpogojno zadostiti socialno-politični urad mestne občine ljubljanske. Nam ta neuspeh le veleva: še večjo in še vse bolj neizprosno trdovratnostjo in brezobzirnostjo oskrbeti blagajni socialno-političnega urada denarjev, da bo lahko pomagal tam, kjer je pomoč nujna, kjer je že v plamenih streha!

Zastonj in neuspeh ni bil apel na srčnata čustva bogatih, dobro situiranih, z vsemi dobrotami založenih ljubljanskih bogatinov. Vsaj niti cerkev s pridigami, z vsem svojim aparatom ni omeščala, ne omeščala teh duš in ni spreobrnila te mentalitete niti za joto! Vsaj celo — največji pobožnjak ljubljanski, ki dnevnim prekletci cele ure v molitvi, mirno spi, čeprav ve, da je svojo uslužbenko po dolgih letih službe vrgel na cesto, bolno, izčrpano, vrgel jo v bedo in pomanjkanje!

Naša volja mora zmagati: v Ljubljani ne sme biti otroka, ki bi ne imel obutve, obleke za šolo, ki bi ne imel gorke hrane, in nobenega brezposelnega, ki bi ne imel toplega kotlička in tople hrane. — Gre za človeka, gre za že rojeno, po božji podobi ustvarjeno bitje, za to bitje pa moramo najti kruha, hrane in kuriva! — Požrešnost posameznikov, brezdušnost, nesočutnost pa moramo pobiti, zatreti, zadušiti!

»Ponedeljski Slovenec« in stavbinski delavci. »Ponedeljski Slovenec« prinaša popravek, ki mu ga je poslal strokovni tajnik s. Briceji. Popravek se glasi: »Ni res, da je na zborovanju stavbinskih delavcev dne 24. t. m. delavstvo izrazilo svoje zadovoljstvo, da ima pod tem režimom pravico zborovanja, medtem ko pod prejšnjimi režimi niti ust ni smelo odpreti. Res pa je, da na tem shodu glede pravice zborovanja nikdo ni izražal zadovoljstva in ni delal razlike med sedanjim režimom in prejšnjimi režimi.«

Modna revija je odprta v Trgovskem domu. Delavci in brezposelni si morejo — seveda samo proti vstopnini — ogledati, v-

Zato predlagamo kot prvi ukrep, ki naj ga takoj izvede socialno-politični urad, sledeče: Kar povrsti naj obiščejo mesečno organi soc.-političnega urada vse imovitejše po Ljubljani in naj jim ponudijo v nakup bloke za podpiranje siromakov, ki jih je že napravil socialno-politični urad. Socialno-politični odsek obč. sveta pa naj sklene: mesečno bo izdal tiskan seznam vseh onih, ki so kupili te bloke in sporoči tudi, koliko so kupili teh blokov!

Čemu zlorabljeni pravilo: Naj ne vé le vica, kaj dela desnica, če pa se s tem pravilom okoriščajo baš oni, ki se hočejo izogniti svoji dolžnosti, ki napram soljudem absolutno postoja.

Znesek, ki ga za naše reveže in siromake potrebuje blagajna socialno-političnega urada — je tem potom brezpogojno dobljiv. — Seveda pa mora biti socialno-politični odsek ljubljanskega občinskega sveta odločen, vztrajati mora v tej akciji brezkompromisno in pripravljen mora biti na vse konsekvence. — Tudi da bo o posamezniku javno povedal: prosili smo ga, rotli ga, gluhi in neizprosni je ostal.

Le na en prigovor že naprej reagiramo: Morda bo kdo onih, na katere naganjamo sedaj socialno-politični odsek, rekel: vsaj že plačujem dovolj občinskih doklad, iz teh doklad bi se že mogla in morala najti sredstva tudi za to skrbstveno nalogo naše občine. Naj bolj varčujejo, naj imajo pri vsakem izdatku v mislih one, za katere mora občina skrbeti, pa ne bo treba iskati in zbirati novih denarjev. Na ta prigovor: ta občinski svet je vaš, na vašem zaupanju upostavljen in še nikdar nismo slišali, da bi mu vsi vi, ki ta občinski svet podpirate, izrekli grajo. — Tak prigovor je zato danes prekassen in neresen!

Za obrtniški teden bodo predavali v radiu sami gospodje od TOI. Ali hoče tudi radio-Ljubljana pokazati, da je proti samostojnim obrtniškim zbornicam, kakor jih zahteva večina obrtništvaja?

Knjižnica Delavske zbornice je v novembru izposodila 2350 obiskovalcem 5272 knjig, to je 314 več kakor lani v istem mesecu. Vpisalo se je 63 novih članov. To kaže stalno napredovanje knjižnice. Znanstvenih knjig se je izposodilo 516, slovenskih 2432, nemških 2643, srbohrvatskih 151, drugojezičnih 46. Knjižnica je odprta vsak delavnik od 10.—12. ure dopoldne in od 5.—8. ure zvečer.

Maribor

Brezdomci zmrzujejo — palača stoji prazna.

Ze lani je bila dograjena nova zgradba za državno borzo dela in delavski azil v Gregorčičevi ulici in že zgodaj spomlad se je borza delala vanjo preselila. Prvo in drugo nadstropje je pa še danes prazno. Mariborski brezdomci so se takrat veselili, češ, vsaj prihodnjo zimo nam ne bo treba na cesti zmrzovati. Pa so se ukanili. Prostori njeni namenjeni so ostali zaprti. Ali ni to v očigled tolikšne bede pravi cinizem? Tu stoji solidna zgradba, s centralno kurjavo, prazna, brezposelnih revežev pa prezeboja na cestah radi par ušivih tisočakov, ki bi bili potrebni, da se nabavi nekaj slammjač in stolov in da se plača hišnika. Vsaj preko zime naj bi se prostori otvorili za naše največje reveže, ki nimajo, kamor bi glavo položili. Če ne drugače, vsaj v okviru pomožne akcije. Ali smo tisto zgradbo samo zato po-

Poročni prstani

14 kt. zlato za komad	Din 70.—
Žepne ure	35.—
Anker ure	Din 50.—, 90.—, 140.—, 160.—
Zapestne ure	Din 95.—
Srebrne ure	135.—
Zlate ure	230.—
Budilke	45.—
Kuhinjske ure	80.—

Špecialni oddelek: elektriške ure.

M. Jigerjev sin, urar in juvelir

Maribor, Gosposka ulica 15.

Plačilne olajšave! Cenik zastoj!

Umrli je pomemben šolnik dr. Janko Bežjak, večletni urednik »Popotnika« in »Šolske Matice«.

Glas delavske mladine

Mlade delavke in delavci steklarne v Hrastniku pripovedujejo o svojem življenju.

Dragi s. urednik! — Ker še nisem nikoli pisala v našem listu »Delavski Politika«, Te prosim, da to pot priobčiš teh par besed kot so napisane. To pa zato, ker pravijo nekateri, da delavska mladina nima svojega lista, v katerem bi lahko povedala svoje mnenje. Zato se nas je odločilo več mladih delavk in delavcev, da povemo javnosti naše bolečine, obenem pa, da pokazemo vsem mladim, da je za nas tudi prostor v »Delavski Politiki«. Tako, naj začnem:

Delam v steklarni, in to že več let, tako, da že poznam ves delovni in plačilni sistem. Steklarji delajo vsi v akordu in zato gleda tudi vsak na to, da čim več naredi, da lahko več zasluži. Plače pa niti v enem oddelku niso enake, tako, da že v tem oziru mezde ne odgovarjajo storjenemu delu.

Popolnoma drugače je z nami pomožnimi delavci, ki ne delamo na akord, ampak imamo na šilt Din 15. Za ta bori zaslužek morajo mladi in lačni ljudje tudi po par ur daleč na delo in se potem celih 8 ur nepretrgoma hitro kretati po obratu. Nekateri pravijo, da je to naše delo lahek posel. Mi, ki to delo vršimo, pa vemo, da je krvavo zaslužen naš kruh. Izkušeni ljudje priznajo, da je vsako delo lahko in lepo za oko, resnica je pa drugačna.

Najbolj nas pa boli to, da nam podjetje noče priznati kakšen dinarček več na šilt, kljub temu, da se je obrat tehnično zelo izboljšal in se ve, da moramo mi pomožni delavci potem tudi več delati, ali za isto plačo kot prej. Krivda leži na podjetniku, delno pa na nas samih. Poleg tega pa so

stavili, da bi se ponašali z njo pred tuji? To je vredna vse obso-

Urniki zaupniškega tečaja za mesec december. V soboto, dne 7. decembra: Socialna zakonodaja (s. dr. Jelenc). V sredo, dne 11. decembra: Socialno zavarovanje (s. Petijan) in računstvo (D. Cibic). V soboto, dne 14. decembra: Praktično spise (s. Eržen) in socialna zakonodaja (s. dr. Jelenc). V sredo, dne 18. decembra: Gospodarska vprašanja (s. Grčar) in računstvo (D. Cibic). V soboto, dne 21. decembra: Računstvo (D. Cibic) in socialna zaščita (s. Jelen). V soboto, dne 28. decembra: Gospodarska vprašanja (s. Grčar) in socialne zaščitne ustanove (s. Jelen).

Razprava 35. železničarjev. V ponedeljek, dne 9. decembra se bo zopet vršila pred mariborskim sodiščem v II. nadstropju št. 84 razprava v znanih tožbah 35. železničarjev proti železniškemu uradniku g. Tumpeju in tov. Pri tej razpravi bo med drugimi zaslišan kot pričja prejšnji predsednik UJNZB, narodni poslanec g. Avgust Lukačič. Zanimivo je, da je pri zadnji razpravi poslala svoje zastopnike tudi direkcija državnih železnic, da so prisostvovali poteku razprave in nato podali poročilo. Kakor izvemo, sodišče še vedno ni dobilo izpovedb članov komisije generalne direkcije, ki so prišli v Maribor zasliševati radi vtoževane liste o protidravnem zadržanju osumljenih železničarjev.

Bivši glavar orjunskih »akcij« — v Prago. Ljubljanski dnevniki so danes presenetili mariborsko javnost s poročilom iz Prage, da je prišel z malimi harmonikarji na koncertno turnejo po Češkoslovaški republik kot zastopnik dnevnika »Jutrovega Večernika« tudi znani bivši glavar Orjunskih akcijskih čet, g. Slavko Reja. Poročilo ne pove, je-li je poslala v demokratično Prago tega bivšega voditelja akcijskih čet Orjune uprava ali redakcija »Večernika«. Vsekakor vsakega preseveda, da baš on reprezentira Maribor po Pragi, v mestu demokracije.

Kako delajo z utrujenimi otroci? Otroci »malih harmonikarjev« iz Maribora morajo biti pravi orjaki. Vsakdo, ki se je kdaj vozil v Beograd, kamor je iz Maribora ravno tako daleč, kakor v Prago, sam najbolje presodi, kako izčrpan je tisti dan po prihodu. Naši mali harmonikarji pa so se vozili ravno tako od 4. ure popoldne celo noč do jutra v Prago in so še nato isti dan priredili kar dva koncerta opoldne in zvečer. Vsak komentarij k temu je odveč. Če že starši ne uvidijo posledice, mora javnost vprašati končno šolska vodstva, kako morejo kaj takega dopuščati. Harmonikarji pa bodo bale še rajši naprej v Brno in Bratislavo. Vsakdo govori, kakšna bo enkrat ta mladina, ne ukrene pa nikdo ničesar.

Po mestu se podi tropa otrok brez nadzorstva. Navadno jih je šestero skupaj v starosti od 8 do 12 let, raztrganih in zanamjenih, ki pa kljub mrazu veselo skačejo iz ulice v ulico in nadlegujejo pasante. To bi še ne bilo najhuje, resnejše je to, da izgledajo že moralno čisto pokvarjeni. Včasih si vzamejo kakega pasanta na piko, ga obkolijo, iz njega norce brijejo in trdovratno zasledujejo. Zlasti ženske niso pred temi frkolmi varne in morajo slišati iz njih ust tako cinične in grde opazke, kakršnih ni zmožen najslabši rovtar. Pri tem se zlasti odlikuje najstarejši med njimi, medtem ko mlajši njegovi tovariši pri tem uživajo. Ali nimamo v Mariboru nekakega dečjega doma?

Pred sreskim sodiščem v Mariboru se je vršila dne 22. novembra t. l. razprava proti Svetislavu Radoševiću. Tožil ga je zaosebni uradnik Koletnik zaradi zaljenja časti. Pri razpravi je bil Radošević Svetislav obsojen na Din 300.— denarne kazni, v slučaju neizterljivosti pa na 5 dni zapore, ker je Koletnika psoval in. Proti sodbi se je zastopnik Radoševića Svetislava pritožil na okrajno sodišče.

Celje

Konferenca zaupnikov se bo vršila v nedeljo, dne 8. decembra ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Celju. Na konferenci se bodo razpravljala vprašanja socialno-politične zakonodaje in o delavskem tisku. Poročala bosta ss. dr. Reisman in Eržen iz Maribora. Zaupniki vseh organizacij vljudno vabimo, da se te konference polnoštevilno udeležijo.

Trbovlje

Glavna razprava pri TPD

V torek, dne 2. t. m. se je vršila pri generalnem ravnateljstvu TPD v Ljubljani glavna razprava o pritožbah delavstva. Razpravi so prisostvovali vsi gg. ravnatelji rudnikov TPD, kakor tudi centralni ravnatelji. Za delavstvo so bili navzoči zastopniki Delavske zbornice, zastopniki rudarskih strokovnih organizacij in zastopniki II. skupine iz vseh šestih rudnikov TPD.

Razpravo je vodil rudarski glavar g. Močnik in kot zapisnikar za rudarsko glavarstvo je bil navzoč tudi inž. g. Kubias.

Upoštevaajoč vse okoliščine, so delavski zastopniki in rudarji z uspehom glavne razprave lahko zadovoljni. V glavnih točkah je bil dosežen sporazum v korist delavstva. Zahteve res niso bile v celoti sprejete, a vsekakor se mora priznati, da je TPD ustregla vsaj v glavnih točkah.

Sporazum v korist rudarjev se je dosegel glede obrtnega zakona § 119; glede odškodnine za zamujene šhte ob priliki smrti svojcev; deloma tudi glede deputatnega premožja za one, ki so prišli od vojakov in so ožjenjeni; glede akordnih postavk; glede odškodnine za dvakratno hojo na šilt in glede rudniških konzumov.

Podrobno poročilo bodo dobili rudarji na sestankih, ki se bodo vršili v kratkem po vseh revirjih TPD. Ob tej priliki je TPD naklonila tudi 20.000 dinarjev za revne rudarske otroke.

Zborovanja rudarjev

Točno poročilo o poteku glavne razprave pri TPD bodo lahko slišali rudarji na zborovanjih, ki se bodo vršila po tem-le redu:

Kočevo, v nedeljo, dne 8. decembra ob 9. uri v gostilni Erker;

Trbovlje, v torek, dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne v Delavskem domu;

Rajhenburg, v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 4. uri pop. v Del. domu;

rudnik Hudajama, v nedeljo, dne 15. t. m. ob 11. uri v gostilni Stokavnik pri Sv. Jederti in

Hrastnik, v nedeljo, dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne v Delavskem domu;

Zagorje, čas in kraj sestanka še ni določen.

Prosvetni večer. Prosvetni večer z bogatim sporedom se bo vršil v sredo, dne 11. t. m. v dvorani Delavskega doma ob 7. uri zvečer. Ker prosvetni večeri izredno zadovoljijo naše rudarsko delavstvo, zato vabimo tudi to pot na obilno udeležbo.

Štore

Važen shod. V nedeljo, dne 8. decembra s pričetkom ob 4. uri popoldne se bo vršil v gostilni Adrinek važen shod z dnevnim redom: »Socialna zakonodaja in delavski tisk«. Govorila bosta ss. dr. Reisman in Eržen. Delavci, udeležite se shoda polnoštevilno in pripeljite tudi žene seboj.

Šoštanj

Predavanje se bo vršilo v nedeljo, dne 8. decembra s pričetkom ob 9. uri v Zadrženem domu. Predavala bosta ss. Grčar in Jelen. Sodrugi, pridite polnoštevilno in pripeljite tudi žene s seboj.

Moste pri Ljubljani

Vprašanje prehrane brezposelnih.

Na zimo je nastalo v naši občini zopet vprašanje prehrane naših bednih občanov. Letošnje poletje je občina zaposlila pri gradnji meščanske šole meniaje skoraj vse domače brezposelne. Razumljivo je, da si pri tem začasnem delu ti delavci niso prihranili ničesar za zimo, saj so se z majhnimi mezdami komaj za silo preživeli čez poletje. Je pa v naši občini veliko število brezposelnih, ki že nekaj let zamažujejo delo. Skoraj 70 odstotkov je samih obrtniških pomočnikov, samih mladeničev.

Zima je tu. Otroci, žene in očetje so brez obleke, čevljev, kurjave in tople odeje. Socialni odsek je že poletni svoja sredstva skoro docela porabil. Lansko zimo je nabavil večjo količino živil in s podporo banske uprave spravil toliko sredstev skupaj, da je zadostovalo za najhujši čas v lanskim zimi. Letošnja zima pa nas je prisilila, da se obrnemo na naše prebivalstvo s prošnjo za pomoč v kakršnikoli obliki: v obleki, obutvi ali hrani!

Socialni odsek je od 30. novembra dalje organiziral nabiralno akcijo po vsej občini. Zato pooblaščen občinski uslužbenci bodo obiskali z nabiralno polo vse naše prebivalstvo.

Naj ne bo nikogar, ki količkaj more, da bi ne prispeval za lajšanje bede najbednejših.

Jančič Franc, s. r., načelnik socialnega odseka občine Moste.

Jesenice

Plesna šola. SK Kovinar je otvoril plesno šolo za svoje člane. Plesne vaje se vršijo vsak četrtek zvečer od 20. do 23. ure in vsako nedeljo od 15. do 18. ure popoldne. Podučuje se vse moderne družabne plesne. Kdor ima veselje do lepega družabnega plesa, je v ljudo vabljen. Član postane lahko vsak. Vse ostale informacije dajeta ss. Vister Maks in Verdnik Matija. Odbor SKK.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri popoldne) lepo filmsko dramo »Obsojena k ljubezni« z Normo Shearer v glavni vlogi. Med dodatki tudi barvana Happy: Vitez Kaliko. — Sledi »Valček za Tebes«.

Škofja Loka

»Revolucionarnost« krščanskega socializma. Stavka v tovarni »Sešir« je končala brez najmanjšega uspeha. Kdor je videl solidarnost in odločnost teh delavcev, bi tega ne verjel. Kdor čita »revolucionarno« »Delavsko pravico«, ki pri vsaki priliki deli lekcije marksizmom, tudi ne. Zakaj torej ni bilo uspeha? Živimo v času, ko večina podjetij obratuje z »izgubo« in med temi podjetji je tudi d. d. »Sešir«. Tako so povedali gospodje tajniku in tudi — knjigovodstvo je tako pokazalo, zato je bila njegova »dolžnost«, da pozove stakajoče nazaj na delo. Povsod, kjer so stakajoči apelirali na moralno in materialno pomoč, so naleteli na gluha ušesa. Pa kako naj zahtevajo to od drugih, ko jim pa niti lastna organizacija ne da nobene podpore. Tudi škofjeloški malomeščani so bili na strani podjetja in gonili stakajoče nazaj na delo. Opredelili so

se pač kot so jim rekli gospod, v katerega še vedno verujejo, da so v sodbi pravični in »nezmotljivi«. Delavci so ostali v borbi za svoje pravice od svojih idejnih pristašev popolnoma osamljeni, le marksisti so njihov boj spremljali s simpatijami. Največji interes na tej mezdni borbi so pa imeli ostali škofjeloški podjetniki. Večkrat se je opazilo, kako stikajo glave, brez razlike, ali so »nacionalni«, ali klerikalni. Njihov interes je bil, da delavci izidejo iz stavke brez vsakega uspeha. Vedeli so, da če pri »Seširju« delavci dosežejo svoje zahteve, bo to »kvarno« vplivalo na njihove delavce, ki jim danes še kot pohlevne ovčice delajo za škandalozno nizko mezdo. Ni šlo samo za delavstvo pri »Seširju«, šlo je tudi za ostalo delavstvo. Ali ta uspeh je znala kapitalistična gospoda preprečiti. »Delavska pravica«, katere urednik je tajnik organizacije, piše vedno zelo revolucionarno in je gotovo tudi njena zasluga, da je delavstvo pri »Seširju« zahtevalo boljše delovne pogoje. Zato je pa sedaj to delavstvo tem bolj razočarano, in nehoti primerja napade »Delavske pravice« na svobodne strokovne organizacije ob izidu kakšne stavke (ali pa tudi med stavko), z »uspehi« stavke pri »Seširju«. Mi nismo škodoželjni, ker bi to bilo proti delavski solidarnosti. Želimo le, da gospodje okoli »Delavske pravice« spravijo za bodoče svojo kritiko in svoje modre nauke na račun svobodnih strokovnih organizacij in marksističnih socialistov, v sklad s svojim dejanjem in nehanjem. Izgubljena stavka pri »Seširju« je vzbudila pri delavstvu malodušje. Proti temu malodušju, ki posebno godi škofjeloškim močtem, se bo treba boriti in ga premagati. Želimo pa, da delavstvo iz svojega poraza izvaja konsekvence. Precej škofjeloškega delavstva je v svoji naivnosti pristopilo v vrste JRZ, z namenom, da dobi vpliv tudi tam, kjer se o usodi delavstva tudi v glavnem odloča. Zastopstvo ima tudi v odboru krajevne organizacije. S svojim predlogom je prodrlo celo tako daleč, da je namesto enega podjetnika postavilo drugega podjetnika za predsednika. Kakšno stališče pa je zavzela krajevna organizacija napram stakajočemu delavstvu? Kakšno stališče pa so zavzeli drugi prvaki JRZ? Rezultat tudi ne more biti drugačen, pa če bi bil ves krajevni odbor v rokah delavcev. Škofjeloško delavstvo — ne vse, ali bilo jih je mnogo — je svoj čas obtoževalo delavstvo v Kranju in Ljubljani (da ne govorimo o bletanju marksističnih organizacij), samo pa je bilo še bolj neznačajno in lahkoverno, kajti računala še vedno, da mu bo položaj zboljšal tisti, ki ga izkorišča. Kaj pa naj delavstvo sedaj ukrene? Ali naj nad neuspehom obupava? Ali naj se zadovolji z obljubo, da bo imelo boljše življenje po smrti in zato na tem svetu skrbi samo za dušo (kar je imelo ob času borbe priliko večkrat slišati)? Mnenja smo, da delavcem ni treba toliko skrbeti za dušo, ker če dela od jutra do noči, za greh niti časa nima. Iz prakse pa je razvidno tudi, da je duša najbolj preskrbljena, če je preskrbljeno telo. Zato naj živi boj škofjeloškega delavstva za njegove pravice! Minula neuspela stavka naj razčisti atmosfero in pokaže delavstvu jasno mejo med delavskim in kapitalističnim razredom, ki sta kakor voda in ogenj — nezdružljiva. Zato upamo, da bo delavstvo slejkoprej našlo pot v pravo delavsko organizacijo in da bo tudi v politiki gledalo in delalo drugače, kakor je delalo do sedaj. Naj živi razredni boj škofjeloškega delavstva, ki bo dosegel svoj končni uspeh z osvoboditvijo delavskega razreda od izkoriščanja!

Kranj

Delavski prosvetni popoldan. V nedeljo, dne 8. decembra ob pol 16. uri priredi SDSZ prosvetni popoldan s sodelovanjem operne pevke in kvarteta »Zarje« iz Ljubljane. Pridite v obilnem številu na prvo delavsko kulturno prireditev v letošnji sezoni. Vrši se v draštvenih dvorani restavracije Semen.

Dopisi in novice za objavo v »Delavski Politiki« se sprejemajo vsak torek in vsako soboto od 14. do 19. ure v društvenem lokalu restavracije Semen. Sodrugi in sodružice, ki žele, da se dogodki, ki jih doživijo v tovarni in doma, iznesejo v javnost, naj si vse natančno zabeležijo, zlasti tudi morebitne očitvice, ki pridejo kot priče v poštev, in nato predložijo.

V »Jugobruni« je bilo glasovanje o podaljšanju delovnega časa preko osem ur. Delavstvo je predlog z glasovanjem zavrnilo in se izreklo za osemurnik. Osemurnik je torej »izvoljen«. Pravijo pa, da nameravajo glasovanje ponoviti. Delavci, čuvajte osemurnik, to najvažnejšo socialno pridobitev povojnega časa!

Odstavljeni — imenovani. Ban je odstavil »delavsko« upravni odbor Mestne hranilnice in je imenoval za gerenta tovarnarja Maksa Focka. Odstavljena uprava je hotela 6. decembra namestiti še nekega vodilnega uradnika. Dekret banske uprave je te račune prekrižal.

Kako je z zdravili OUZD?

Med člani OUZD povzročča veliko mero nezadovoljstva domneva, da daje zavarovanje manj vredna zdravila. To vero pa podkrepljuje še tisti zdravniki, ki se izgovarjajo, da po svojih predpisih ne smejo predpisovati zdravil, ki bi bila najbolj učinkovita. Čas bi bil, da OUZD javno pojasni, kako je v resnici s tem vprašanjem. Če zdravniki lahko predpišejo vsako zdravilo, ki je po medicinski veži najbolj koristno, potem je neresno, če se kak zdravnik izgovarja, da tega in takega zdravila ne sme predpisati. Tako postopanje izpričuje, da zdravniku ni do tega, da bi bolniku nudil svojo pomoč, ampak mu gre zgolj za to, da se bolnika otepe in da prebije svoje ure. Tak

zdravnik pa tudi pokaže, da nima kvalifikacije, služiti interesom zavarovanja, obenem pa diskreditira vse požrtvovalne in vestne zdravnike zavoda. Ako pa obstojajo v resnici neosnovane omejitve glede predpisovanja zdravil, ne moremo razumeti, kako morejo zdravniki napram svoji vesti zagovarjati svoje zadržanje, da ne nastopijo v obrambo svobode zdravniškega poklica.

Delavstvo, ki je v dolga desetletja trajajoči borbi za današnje socialne ustanove doprineslo velike žrtve, in ki mora danes z vso svojo silo braniti izbojevane pridobitve, ima pravico, da zahteva v tej stvari popolne jasnosti v obeh smereh.

Interes kapitalizma na italijansko-abesinski vojni

Angleški kapitalizem je za mir v Afriki, ker to trenutno bolj služi njegovim interesom, francoski in ostali kapitalisti pa bi radi zaslužili.

Mussolini grozi in popušča. Pripravljen je skleniti mir, če dobi pokrajine Tigre, Danakil in Ogaden ter se pogaja dalje.

Značilno pa je izvajanje sankcij. Poostritev sankcij se je odložila do 12. decembra. Mnogo držav pa že sedaj ogovarja in dela propagando proti sankcijam, ene v celoti, druge deloma zaradi eksporta gotovih predmetov v Italijo. Ta pojav pomeni, da imajo kapitalisti več interesa na vojni kakor na miru, več na profitu kakor na miru. Društvo narodov, v katerem odločuje glede tega vprašanja Anglija, bo moralo pač zbrati svoje moralne sile, da avtoritarno izvede svoje sklepe.

Nejasnost je tudi med Anglijo in Francijo. Angleži zahtevajo od Francije vojaško pomoč, če bi Italija napadla angleško mornarico v Sredozemskem morju. Odgovor je za Fran-

cijo težak z ozirom na prejšnje dogovore z Italijo glede abesinskega vprašanja. Spričo tega je pričakovati, da se bo Anglija pogajala direktno z Italijo brez Lavalovega posredovanja.

Vesti z abesinskega bojišča so sicer različne. Ene pretiravajo dogodke, druge jih omalovažujejo. Vsaj to, kar smo pa povedali, je verjetno in more Italijo končno utruditi in izčrpati. Vsegamogočen namreč ni nihče.

Sportna rubrika

Trboveljski pododbor DNSP bo imel v ponedeljek, dne 9. decembra ob 16. uri redno sejo v prostorih Delavskega doma.

O. O. Trbovlje poziva vse člane na sejo 9. decembra ob 18. uri.

Sportni klub »Svoboda« Zagorje je otvoril plesno šolo za svoje člane. Plesne vaje se bodo vršile vsako nedeljo popoldne ob 3. uri. — Vse ostale informacije dajeta ss. Krznar Leopold in Zakrajšek Ivan.

TIVAR-OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz čvrstega gradla

Din 75'—

Amerikanske hlače iz čvrstega gradla

Din 45'—

Obleke za vsakega in vsako priliko

TIVAR-OBLEKE

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Lepa in praktična Miklavževa darila v največji izbiri in nizki ceni

